

Bai Euskarari Ziurtagiria. El Certificat Bai Euskarari

per Roberto Gutiérrez

Resum

El Certificat Bai Euskarari és el símbol mitjançant el qual els agents socials transmeten a tota la societat el seu compromís amb la tasca normalitzadora de la llengua basca; la ciutadania, al seu torn, troba en aquesta imatge una resposta satisfactòria a les seves demandes de normalització lingüística, ja que percep el compromís dels agents socials amb aquesta tasca. El Certificat, per tant, ha aconseguit posar en contacte les dues claus d'aquest procés: la voluntat dels agents socials i el reconeixement de la ciutadania envers aquest esforç.

Aquest certificat s'emmarca en el procés d'acord i compromís de l'Acord Bai Euskarari i la posterior realització d'un pla estratègic de normalització de l'èuscar. Dins dels principis d'aquest procés, justament, cal entendre les seves característiques.

Sumari

1. Antecedents del Certificat Bai Euskarari
 - 1.1 El Consell d'Organismes Socials de l'Èuscar, Kontseilua
 - 1.2 L'Acord Bai Euskarari
 - 1.3 Procés d'acord i compromís
2. El Certificat Bai Euskarari
 - 2.1 Objectius del Certificat
 - 2.2 Nivells del Certificat
 - 2.3 Condicions per a l'obtenció del Certificat
 - 2.4 Seguiment i avaluació dels compromisos
 - 2.5 Cost econòmic, ús i promoció de la imatge del Certificat
 - 2.6 El Certificat Bai Euskarari en el futur

1. Antecedents del Certificat Bai Euskarari

1.1 El Consell d'Organismes Socials de l'Èuscar, Kontseilua

Kontseilua –Consell d'Organismes Socials de l'Èuscar– és l'organització encarregada de la gestió del Certificat Bai Euskarari. [Sorgeix el 1997](#), després de diversos anys de reflexió i procés de confluència, amb l'objectiu d'agrupar totes les empreses, federacions i entitats no institucionals que treballen en l'àmbit de la normalització de la llengua basca. Tot i que les dimensions de Kontseilua com a tal agrupació són relativament petites pel que fa a personal i pressupost, el conjunt de les organitzacions que hi estan representades té una presència social molt considerable. Es tracta de [50 entitats](#) que agrupen diversos centenars d'associacions o empreses, amb un total de 6.000 treballadors, 240.000 persones amb caràcter de socis i un moviment econòmic en total proper als 300 milions d'euros anuals. No totes les entitats de l'èuscar estan representades a Kontseilua però sí la gran majoria, com per exemple, les ikastoles, les associacions de pares i mares d'escoles públiques, entitats d'ensenyament de l'èuscar a adults com AEK i IKA, el diari en èuscar *Egunkaria*, o les grans editorials i distribuïdores basques. Fins i tot l'Acadèmia de la Llengua Basca (Euskaltzaindia) o la Societat d'Estudis Bascos (Eusko Ikaskuntza) hi participen com a membres observadors.

Des d'un principi, Kontseilua ha considerat que la situació del procés de normalització de la llengua és especialment preocupant. Assumint que s'ha avançat molt en les últimes dècades, hi ha latent una crítica a les polítiques lingüístiques dutes a terme des de les institucions, així com una autocrítica en el sentit que el moviment social de la llengua no ha sabut desenvolupar programes de normalització més eficaços, ni tampoc incidir correctament en

sectors socials i politicoinstitucionals per tal d'impulsar un ritme més ràpid en el procés de normalització. Precisament d'aquesta doble consideració en neix l'activitat de Kontseilua: internament es desenvolupa ja una [activitat de reflexió](#) que prendrà un impuls considerable en els pròxims mesos; i en l'àmbit extern se situa l'Acord Bai Euskarari, com a projecte per tal d'incidir en els àmbits social i polític.

1.2 L'Acord Bai Euskarari

Amb la signatura de l'Acord Bai Euskarari, els agents socials materialitzen la ferma determinació de la nostra societat per tal que l'èuscar visqui i es desenvolupi durant el tercer mil·lenni, la qual cosa, ara com ara, no està garantida. La clau d'aquest procés rau en el fet d'implicar-hi tots els estaments de la societat. L'Acord consta fonamentalment dels compromisos següents:

1. Compromís de participar en un procés que encarrili definitivament la normalització de l'èuscar.
2. Compromís de realitzar i aplicar un pla estratègic de normalització lingüística que analitzarà la situació de la llengua per sectors i territoris, determinarà les mesures normalitzadores necessàries, i posarà en pràctica compromisos concrets i voluntaris per part de cada entitat participant, en coherència sempre amb els plans institucionals en curs.
3. Invitació a tots els agents socials d'Euskal Herria a participar en aquesta dinàmica d'acord i compromís.

Kontseilua es va reunir durant la primavera i l'estiu de 1998 amb tres agents socials que constitueixen tot un referent cadascun en el seu àmbit: l'Athletic Club de Bilbao, MCC-Mondragón Corporación Cooperativa i el sindicat ELA. Les tres entitats van mostrar la seva total disposició a participar en aquesta iniciativa.

1.3 Procés d'acord i compromís

1.3.1. Adhesió d'entitats referencials per completar el grup promotor

La conformitat expressada per les tres entitats esmentades va crear un efecte tractor molt superior al que s'havia previst, i el 80 % de les entitats invitades va manifestar la seva disposició a formar part del grup promotor. Aquesta tasca es va realitzar paral·lelament a la [campanya "Bai Euskarari"](#), que tenia com a objectiu escenificar el suport majoritari de la societat a la normalització de la llengua amb la intenció de crear un ambient social i mediàtic adequat per als agents socials. Com a colofó de la campanya, en una mobilització sense precedents, 123.000 persones (sobre una població absoluta de 2.900.000 habitants) van participar en un acte celebrat simultàniament en els cinc estadis de futbol de les capitals basques. El suport aconseguit en un gran nombre de sectors socials i polítics, la col·laboració d'algunes institucions i la implicació d'Euskal Telebista (televisió pública basca, que va retransmetre l'esdeveniment via satèl·lit) va resultar crucial. D'altra banda, cal subratllar que difícilment s'hauria assolit aquest èxit si no hagués estat pel clima de distensió obert al setembre del mateix any i per l'acord entre els partits nacionalistes bascos, que va crear a la societat una predisposició especial a participar en aquesta mena d'iniciatives.

El 23 de desembre de 1998, davant del president de Linguapax, Fèlix Martí, 23 entitats van signar a Iruñea (Pamplona) l'Acord Bai Euskarari:

Entitats esportives:

Athletic Club Bilbao
Aviron Bayonnais
Deportivo Alavés
Osasuna
Reial Societat

Organitzacions sindicals:

CCOO
CFDT, Confédération
Française Démocratique du
Travail du Pays Basque
EHNE (sindicat agrari)
ELA
ELB (sindicat agrari)
LAB

Organitzacions empresarials i financeres:

ANEL, Associació
Navarresa d'Empreses
Laborals
ASLE, Agrupació de
Societats Laborals
d'Euskadi

Caja Laboral - Euskadiko Kutxa
 Hemen (associació de suport a la iniciativa econòmica)
 Herrikoa (societat de capital de risc)
 Mondragón Corporación Cooperativa

Universitats:

Mondragon Unibertsitatea
 Universitat de Deusto
 Universitat de Navarra

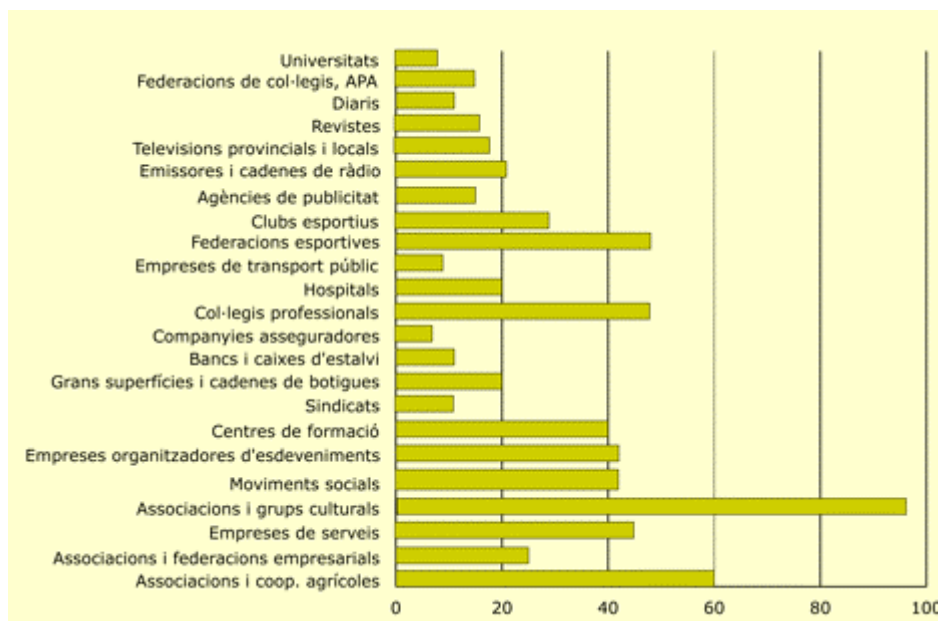
Altres entitats:

Diòcesi de Pamplona
 Federacions de Centres Regionals
 Kontseilua – Consell d'Organismes Socials de l'Èuscar

1.3.2. Invitació a altres agents a participar en el procés

Entre febrer i maig de 1999 es va invitar a participar a l'Acord 1.500 agents socials del sud d'Euskal Herria (Estat espanyol), i uns quants mesos més tard es va fer el mateix amb 600 agents del nord del país (Estat francès). Estem parlant en tots els casos d'entitats no públiques (però sí empreses privades de capital públic) i d'àmbit provincial o superior, ja que el procés d'implicació d'agents locals es va deixar per a una segona fase, per raons de conveniència organitzativa i de comunicació. Davant d'una previsió d'un terç de respostes afirmatives, 899 agents van respondre afirmativament, 687 al sud i 212 al nord. La [llista completa](#) es pot consultar a la pàgina web de Kontseilua, però assenyalarem que aquest conjunt va comprendre tots els àmbits de la societat:

Mostra de la diversitat sectorial d'agents signants de l'Acord

Paral·lelament a aquesta tasca es va desenvolupar la campanya "Una hora de feina a favor de l'Acord Bai Euskarari", amb l'objectiu d'aconseguir el finançament inicial necessari per al procés. Van col·laborar-hi els sindicats i les agrupacions d'empresaris i van participar-hi milers d'empreses i desenes de milers de treballadors. En realitat, tot el procés s'està finançant fonamentalment amb l'aportació social. Juntament amb els agents socials es va crear la [Comissió de Seguiment de l'Acord](#), que té la funció de vetllar pel correcte desenvolupament del procés. En formen part les organitzacions següents: ANEL (Associació Navarresa d'Empreses Laborals), Associació de Dones Directives i Empresàries de Navarra, Athletic Club de Bilbao, BBK - Bilbao Bizkaia Kutxa, Cambres Basques, Col·legi Basc d'Economistes, *Diario de Noticias*, EHNE, ELA, Federació de Cases Regionals, MCC - Mondragón Corporación Cooperativa i Kontseilua.

1.3.3. Disseny del Pla estratègic de l'Acord Bai Euskarari

En un període de sis mesos, les 899 entitats signants de l'Acord, organitzades en grups de treball per sectors, van realitzar un pla estratègic que en la seva última fase tenia com a objectiu definir els compromisos de normalització lingüística que hauria d'assumir cada organització. El resultat final d'aquest pla està recollit en les edicions de cadascun dels 33 grups de treball (23 al sud d'Euskal Herria i 10 al nord) i els [resums](#) es poden consultar a Internet. Els tipus de compromís proposats varien segons el sector, però molts són similars, per exemple:

- Promoure campanyes de conscienciació i motivació entre els membres de l'organització o entre organitzacions d'un mateix sector.
- Utilitzar l'èuscar en la retolació i en el paisatge lingüístic de l'organització.
- Desenvolupar també en èuscar la publicitat efectuada per l'organització.
- Valorar el coneixement de l'èuscar en les noves contractacions o concedir ajuts (econòmic o en hores de feina) als treballadors i treballadores que vulguin aprendre'l.
- Tenir en compte l'èuscar en els plans de formació de l'organització.
- Augmentar l'ús de l'èuscar en les comunicacions internes i externes de l'organització.
- Comunicar-se amb les institucions únicament en èuscar.
- Instaurar en èuscar el funcionament intern de l'organització.
- Elaborar i desenvolupar un pla integral de l'èuscar.

Els agents socials, a més, van definir en cada grup de treball quin conjunt de compromisos tenien un caràcter de "mínims" per no defraudar el procés.

1.3.4. Assumpció de compromisos

Un cop finalitzat el disseny del Pla, es va concedir a cada organització un termini d'uns quants mesos per tal que decidís, depenent de la seva situació lingüística, quina sèrie de compromisos assumiria voluntàriament d'entre els proposats pels grups de treball. Així, entre febrer i juny de 2000, cada entitat va tenir temps suficient per calcular costos econòmics i solucions organitzatives abans de donar a conèixer la seva decisió. Durant aquests mesos, Kontseilua va desplegar un pla d'acció destinat a activar totes les sensibilitats en favor de la llengua que hi pogués haver en els agents socials.

Dels 899 agents participants inicialment en aquest procés, el nombre d'entitats que van assumir compromisos qualitativament importants (els anomenats "mínims") va ser de 520, 85 de les quals del nord d'Euskal Herria i 435 del sud. A aquestes últimes se'ls va oferir al juny de 2000 el Certificat Bai Euskarari. Al nord l'assumpció de compromisos es va realitzar l'any 2001, i properament es procedirà a la concessió del Certificat.

2. El Certificat Bai Euskarari

L'èuscar, actualment, és un factor social fonamental, entès com a element clau en la gestió avançada de les organitzacions, avantatge competitiu, factor per a la satisfacció interna i externa en una organització, així com un element de cohesió i amplitud de mires. Interioritzar els factors que la societat percep com a importants és per a l'organització, independentment del seu àmbit d'acció o estructura, un factor d'èxit important.

L'Acord Bai Euskarari estableix com a premissa fonamental la participació de tots els estaments socials en el procés de normalització de l'èuscar i fixa com a element d'engranatge el Certificat Bai Euskarari. La posada en marxa d'aquest certificat és fruit de la demanda dels mateixos agents socials que van delegar a Kontseilua el disseny del sistema de certificació d'aquest procés de compromisos, com a exponent principal de la responsabilitat que assumeixen aquestes organitzacions davant de si mateixes i davant de la societat. Kontseilua ha establert les condicions per a la creació i consecució del Certificat, proposta que va avalar la Comissió de Seguiment de l'Acord Bai Euskarari.

2.1 Objectius del Certificat

L'objectiu del Certificat és avalar un procés de normalització lingüística lligat a l'aplicació de les mesures consensuades en el Pla estratègic de l'Acord Bai Euskarari, amb la intenció de:

- Oferir l'oportunitat d'acreditar davant de la societat la tasca normalitzadora realitzada.
- Respondre a una demanda social creixent de rebre serveis en èuscar.

- Possibilitar l'organització d'un procés de normalització en el si de les organitzacions.

2.2 Nivells del Certificat

El Certificat ha tingut dos nivells fins al 31 de desembre de 2001, a saber:

- 1) Certificat Bai Euskarari *bidean* ("en el camí"), destinat a aquelles organitzacions en procés de normalització lingüística.
- 2) Certificat Bai Euskarari, destinat a les organitzacions que hagin culminat el procés de normalització.

Des de principis de 2002, després d'un període de reflexió i contrast motivat per la demanda dels mateixos agents socials, el Certificat Bai Euskarari consta de tres nivells:

1. Certificat Bai Euskarari *bidean* ("en el camí"), adreçat a les organitzacions que han adoptat i estan desenvolupant mesures per a la normalització de l'èuscar.

2. Certificat Bai Euskarari *Guk Zerbitzua Euskaraz* ("servei en èuscar"), adreçat a les organitzacions que a més d'adoptar i desenvolupar mesures per a la normalització de l'èuscar, són capaces d'oferir els seus serveis en èuscar, d'acord amb uns paràmetres recollits en els criteris següents: 1) capacitat dels membres de l'organització per expressar-se tant verbalment com per escrit en èuscar, 2) imatge corporativa i paisatge lingüístic de l'organització, i 3) relacions externes de l'organització.

3. Certificat Bai Euskarari *Guk Zerbitzua eta lana Euskaraz* ("servei i funcionament en èuscar"), adreçat a les organitzacions que a més de complir els requisits del punt anterior, ofereixin els seus serveis en èuscar i l'utilitzin com a idioma de treball. Per tant, a més de les tres condicions esmentades anteriorment, les relacions internes, els programes informàtics i tot allò que repercuteixi en el funcionament de l'organització hauran de ser en èuscar.

2.3 Condicions per a l'obtenció del Certificat

Com hem explicat més amunt, un cop que cada organització analitza la seva situació lingüística ha d'assumir una sèrie de compromisos encaminats a aconseguir la normalització de la llengua en el si d'aquesta organització i, per tant, en el sector i a la resta de sectors de la societat. Es tracta d'aplicar els continguts del Pla estratègic de l'Acord Bai Euskarari, de desenvolupar i desplegar els objectius que hi ha marcats. Profunditzant en "com" portar a la pràctica els objectius i estratègies definides, i estenent-les pel conjunt d'agents socials implicats, es posen les bases d'aquest projecte i s'asseguren els mitjans per garantir-ne la implantació. En el procés de desplegament es concreten i desenvolupen les actuacions necessàries per aconseguir els objectius definits, i s'avaluen els recursos necessaris en cadascuna de les organitzacions que impulsen el projecte.

Amb aquest objectiu, Kontseilua demana a cada organització que realitzi el seu propi pla anual, ja que és la manera d'assegurar que, any rere any, i dia rere dia, s'avança en el camí de la normalització de la llengua. Depenent del caràcter i dimensió de cada organització, aquest pla pot ser dissenyat i implementat per un servei de consultoria extern a l'organització o per un servei o departament de la mateixa organització, i sempre amb l'ajut de Kontseilua. En aquest pla cada organització ha de preveure, com a mínim, els aspectes següents:

- Accions proposades per desenvolupar cadascun dels compromisos assumits voluntàriament.
- Responsable(s) de l'aplicació de cada compromís adquirit.
- Terminis de les accions necessàries per al compliment de cada compromís.
- Recursos necessaris per a l'aplicació dels compromisos.

Per poder obtenir el Certificat, en qualsevol dels tres nivells, el Pla haurà de rebre l'aprovació de la direcció de la mateixa organització i de l'equip de planificació de Kontseilua.

A més, l'organització que vulgui obtenir el segon o tercer nivell del Certificat, és a dir, la que vulgui provar que és capaç d'oferir els seus serveis, o els seus serveis i la seva llengua de funcionament intern en èuscar, haurà de complir les condicions que s'expliciten en els criteris següents.

1. Capacitat lingüística dels membres de l'organització:

PARÀMETRE	Certificat Bai Euskarari "Servei en èuscar"	Certificat Bai Euskarari "Servei i funcionament en èuscar"
Capacitació lingüística oral i escrita dels treballadors	Els treballadors que tinguin relació oral i escrita amb els clients han de tenir la capacitat lingüística requerida per al seu lloc de treball: A les organitzacions que tinguin d'1 a 10 treballadors: haurà d'estar-ne capacitat el 80 % dels treballadors. En organitzacions d'11 a 50 treballadors: el 75% dels treballadors. En organitzacions amb més de 50 treballadors: el 66%. El percentatge de b) i c) s'aplicarà en tots els departaments en què es divideixi l'organització.	Tots els treballadors de l'organització hauran de tenir la capacitat lingüística necessària, tant oral com escrita, per al lloc de treball que ocupin.
	Hauran de començar tota comunicació en èuscar.	
	En casos puntuals, s'acceptarà l'ajut d'un servei extern.	

2. Imatge corporativa i paisatge lingüístic de l'organització

PARÀMETRE	Certificat Bai Euskarari "Servei en èuscar"	Certificat Bai Euskarari "Servei i funcionament en èuscar"
Imatge corporativa i rètol principal	La imatge corporativa i el rètol principal de l'organització han d'estar en èuscar o en bilingüe. S'acceptaran com a excepció els textos que es refereixen a noms propis i marques.	
Paisatge lingüístic: - rètols - horaris - plaques - notes - fulls informatius - catàlegs de serveis i/o productes - tarifes - textos escrits que informen de les característiques dels productes i/o serveis	Tots els elements han d'estar en èuscar o en bilingüe. S'acceptarà que alguns elements estiguin exclusivament en èuscar i d'altres en castellà. Els que estiguin en èuscar i/o bilingüe han de tenir la mateixa presència o fins i tot una presència més gran pel que fa al text.	
	Quan s'utilitzin dos o més idiomes, s'haurà de donar a l'èuscar un tractament formal prioritari (ubicació, mida de la lletra, gruix...).	
	Quan l'organització utilitzi rètols, impresos o elements que el seu proveïdor li proporcionin i que no estiguin en èuscar o bilingüe, haurà de seguir els passos següents: 1. La mateixa organització haurà de posar mitjans per substituir i posar en èuscar o bilingüe aquest element. Si això suposa una despesa afegida, aquest element en quedarà exempt. 2. En situació d'igualtat, l'organització donarà prioritat a l'element que estigui en èuscar o en bilingüe.	
	3. L'organització farà saber per escrit als seus proveïdors que des d'aquell moment només utilitzarà elements que també tinguin presència de l'èuscar o que estiguin en bilingüe.	3. L'organització demanarà per escrit als seus proveïdors que enviïn tots els elements en èuscar; així mateix, els farà saber que només utilitzarà elements en èuscar o en bilingüe.

3. Relacions externes de l'organització

PARÀMETRE	Certificat Bai Euskarari "Servei en èuscar"	Certificat Bai Euskarari "Servei i funcionament en èuscar"
Elements que més s'utilitzen en les relacions amb els clients: catàlegs, guies, factures, rebuts, albarans, tiquets de caixa, etiquetes, targetes de visita, bosses i/o paper per embolicar, contestador telefònic... Suports utilitzats per a la publicitat i la promoció: pàgina web, retolació de vehicles, publicitat postal i suports preparats per a la promoció (díptics, fulls per a publitrameses...), publicitat en premsa escrita, ràdio o televisió, altres suports per a la publicitat (calendaris, encenedors, samarretes...).	Tots els elements han d'estar en èuscar o en bilingüe, excepte si és una marca o nom propi. Pel que fa a elements diferents, alguns podran estar exclusivament en èuscar i altres en bilingüe i fins i tot el mateix element podrà estar preparat en diferents models lingüístics, és a dir, una mostra estarà només en èuscar i l'altra en bilingüe. En qualsevol cas la presència de l'èuscar i el tractament formal (mida de la lletra, gruix, ubicació...) hauran de ser com els que pugui tenir un altre idioma, a cadascun dels elements que s'utilitzin en les relacions amb els clients.	
Relacions amb les diferents administracions situades a la CAB i Navarra		Les relacions amb les diferents administracions situades a la CAB seran exclusivament en èuscar.

4. Relacions internes de l'organització

PARÀMETRE	Certificat Bai Euskarari "Servei en èuscar"	Certificat Bai Euskarari "Servei i funcionament en èuscar"
Elements utilitzats en les relacions internes: - Procediments - Informes - Nòmines - Plans de gestió - Comunicats de treball - Balanços - Auditories	Tots els elements utilitzats en les relacions internes hauran de ser com a mínim bilingües. El tractament formal de l'èuscar (mida de la lletra, gruix, ubicació...) haurà de ser igual que el d'altres idiomes.	Els proveïdors o serveis subcontractats que influeixin en el funcionament de l'organització (assessoria, gestoria, advocat, neteja, transports...) hauran d'estar capacitats per treballar en èuscar o en bilingüe.
Elements utilitzats en les relacions amb les diferents administracions de la CAB i Navarra: - Convenis laborals - Petició de subvencions - Permisos, llicències - TC		El text que aparegui en tots els elements haurà d'estar en èuscar o en bilingüe. En els casos en què l'Administració ofereixi impresos únicament en castellà (INEM, Seguretat Social...), però hi hagi en el mercat models en èuscar (Dotie, assessories que facin traduccions...), s'hauran de fer servir aquests. Certs impresos poden aparèixer per una banda en èuscar i per una altra en castellà. En qualsevol cas, la presència de l'èuscar i el seu tractament formal (mida de la lletra, gruix, ubicació...) hauran de ser iguals que els d'un altre idioma.

5. Programes informàtics

PARÀMETRE	Certificat Bai Euskarari "Servei en èuscar"	Certificat Bai Euskarari "Servei i funcionament en èuscar"
Aplicacions informàtiques de l'organització: programes o sistemes operatius estàndards en èuscar que hi ha en el mercat; textos que s'utilitzen en aquests programes: missatges de comptabilitat, noms de fitxers o directoris...; programes que possibiliten el canvi d'un idioma a un altre: facturació...		Hauran de ser versions en èuscar. En cas que la versió en èuscar estigui desfasada, s'admetrà com a excepció. Els textos s'escriuran en èuscar, encara que els programes estiguin en un altre idioma.
Aplicacions informàtiques externes a l'organització		Els programes externs a l'organització (per exemple, Telebanca) hauran d'estar en èuscar o ser bilingües. Si no fos així, es demanaran versions en èuscar.

2.4 Seguiment i avaluació dels compromisos

Kontseilua fa el seguiment i l'avaluació del grau de compliment dels compromisos. La revisió i millora del pla anual de l'organització possibilita la presa de decisions enfocades a la reconducció de les actuacions cap als objectius marcats. Es tracta, en definitiva, d'aplicar el "Cercle Deming", més conegut com el "Cicle PDCA" (*Plan - Do - Check - Act*). És a dir, en les organitzacions cal planificar els compromisos assumits detallant les accions, els responsables, els terminis i els recursos abans de desenvolupar-los, abans de posar en pràctica allò que es vol fer. És convenient registrar i documentar totes les actuacions, entre altres raons perquè a l'hora de realitzar l'avaluació dels compromisos se sol·licitaran proves documentals a les organitzacions. La tercera fita d'aquest procés és revisar i comprovar si els resultats concorden amb el que es va planificar. És en aquest moment, passat un període de temps d'uns sis mesos aproximadament, quan Kontseilua realitza la tasca de seguiment, tot i que aquest factor no és un inconvenient perquè l'organització faci les seves auditories internes corresponents. Si es verifica que es compleix allò que es va planificar, només cal continuar amb la fase següent; si, per contra, no s'està realitzant, se n'estudien les raons i s'actua amb la finalitat d'introduir una sèrie d'accions correctores en el Pla per aplicar-les tot seguit. Es pretén establir un sistema que permeti assegurar el que ha avançat l'organització, a l'estil dels sistemes d'assegurament de la qualitat.

Al cap d'un any, Kontseilua realitza l'avaluació del grau de compliment dels compromisos i, en el cas que el compliment hagi estat satisfactori, es renova el Certificat per un període d'un any. De manera excepcional, la primera avaluació s'ha realitzat recentment després d'un any i mig de la concessió de la primera promoció del Certificat a 203 organitzacions. A partir del mes de maig, s'avaluaran 78 organitzacions més que van obtenir el Certificat al juny de 2001. Cal destacar que, un cop finalitzat el primer període d'avaluació, el 81 % de les entitats han renovat el Certificat, un percentatge superior a les previsions, que eren del 75 %.

A l'hora de realitzar l'avaluació s'ofereixen diverses possibilitats, i sempre intentant donar la mínima càrrega de feina possible a totes les organitzacions. Les detallem tot seguit:

- a) La primera opció és utilitzar els indicadors, tant qualitius com quantitius, definits per Kontseilua juntament amb Elhuyar i Emun, empreses especialitzades en plans de normalització lingüística i membres de Kontseilua.
- b) Una segona opció és documentar, en cas que existeixi, el balanç del Pla de normalització de l'èuscar (elaborat per la mateixa organització o amb l'ajut d'una consultora externa), signat i segellat pel màxim responsable de l'organització.
- c) Qualsevol altre tipus de documentació que demostrï el nivell de compliment dels compromisos haurà de ser acordat prèviament amb Kontseilua.

Tot el material és examinat pels tècnics de Kontseilua per dictaminar, posteriorment, si l'organització es mereix el Certificat Bai Euskarari. Cal ressaltar, en aquest punt, que a les organitzacions no se'ls exigeix que compleixin els compromisos al 100 %, ja que se'ls permet un marge especificat en els procediments interns de Kontseilua i que no se'ls notifica.

2.5 Cost econòmic, ús i promoció de la imatge del Certificat

L'obtenció del Certificat té un cost variable que depèn de les dimensions de cada organització. Així, anualment, suposa un desemborsament de 64,51 euros més 6,45 euros per cada treballador o treballadora de l'organització.

Les organitzacions poden usar el logotip del Certificat en tot tipus de suports publicitaris, i reben un servei de seguiment i avaluació a càrrec de l'equip de planificació de Kontseilua. Durant l'any, van rebent informació i indicacions d'aquests tècnics, la qual cosa no arriba a suposar un servei d'assessoria tècnica, tasca que correspon a empreses dedicades al disseny i implantació de plans de normalització lingüística. A més, per mitjà de la pàgina web, s'informa sobre les [subvencions](#) que ofereixen les diferents administracions i dels [serveis](#) que hi ha en èuscar.

Kontseilua promociona el Certificat davant d'institucions públiques, entitats privades i població en general, de tal manera que tota la societat valori la tasca normalitzadora de les entitats que l'obtinguin.

Des de finals de març, 225 organitzacions, entre les quals hi ha Tau Baskonia, Reial Societat, Vital Kutxa, BBK i Kutxa (caixes d'estalvi d'Araba, Bizkaia i Gipuzkoa, respectivament), Eroski, Ens Basc de l'Energia, Fundació Basca per a la Formació Hobetuz, Mondragon Unibertsitatea, Fundació Label-Kalitatea i Confederació de Cooperatives d'Euskadi han adquirit i usen públicament el Certificat Bai Euskarari *bidean*. 42 organitzacions més, majoritàriament sucursals de les tres caixes d'estalvi

esmentades anteriorment, han adquirit i usen públicament el Certificat Bai Euskarari *Guk Zerbitzua Euskaraz*. Ben aviat farem realitat el fet que diverses organitzacions obtinguin el tercer nivell del Certificat, el Certificat Bai Euskarari *Guk zerbitzua eta lana euskaraz*.

2.6 El Certificat Bai Euskarari en el futur

Des del setembre de 2000 s'estan desenvolupant 10 experiències pilot de l'Acord Bai Euskarari en 72 localitats (algunes experiències es desenvolupen a escala comarcal), amb un procés similar al que es descriu aquí i amb la participació de 1.169 entitats locals o comarcals. En els propers mesos finalitzaran aquestes experiències i amb les conclusions que s'estan aconseguint es plantejarà estendre-les a més poblacions. És important subratllar la potencialitat que té aquesta dinàmica en aquells territoris on la tasca institucional en favor de la normalització és més minsa i el compromís social és millorable i, d'altra banda, la importància que té en el desenvolupament i potenciació del Certificat Bai Euskarari, ja que un cop les organitzacions d'aquestes localitats assumeixin els compromisos per mitjà d'un pla, tindran l'opció d'obtenir aquest certificat.

D'altra banda, hem reprès el treball amb les organitzacions participants en el procés Bai Euskarari i que, per una raó o una altra (motius econòmics, dificultats internes, canvi de junta directiva, etc.), no van obtenir el Certificat. Pretenem continuar animant-les a treballar per la normalització de la nostra llengua. A més, continuarem realitzant el treball desenvolupat fins avui amb les entitats posseïdores del Certificat, així com promocionant els continguts i la filosofia del procés Bai Euskarari, procés que ha servit d'inspiració en altres indrets com la Bretanya, on l'Oficina de la Llengua Bretona està impulsant el procés "Sí al Bretó" ([Ya d'ar Brezhoneg](#)).

No s'han de menystenir les implicacions d'aquest tipus de processos en els agents polítics. En la mesura que sectors cada cop més extensos de la societat es comprometen a adoptar mesures concretes, a la classe política li resulta més difícil no actuar en conseqüència. En els propers anys esperem arribar a incidir molt més en els partits i institucions, de tal manera que davant de l'impuls de sectors socials importants, fins i tot dels propis de cada partit, es plantegin un canvi d'actitud i uns nivells d'implicació més elevats.

Roberto Gutiérrez

Responsable del Certificat Bai Euskarari

rober@kontseilua.org